

مطالعه تطبیقی پارچه های صفوی و عثمانی

۱-جناب آقای دکتر علی محمود عالمی ۲- شبنم قاسم نیا عربی

۱-استادیار دانشگاه غیر انتفاعی مارلیک نوشهر، مازندران ایران (Alimahmodialami@yahoo.com)

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی لباس دانشگاه غیرانتفاعی مارلیک نوشهر، مازندران ،

ایران (Sh.ghasemnia65@gmail.com)

چکیده

هنر پارچه بافی و طراحی پارچه ، به دلیل کاربردهای مهمش در زندگی انسان، همواره مورد توجه بوده است . پادشاهان منسوجات فاخر در ابعاد مختلف زندگی استفاده کرده و از آن ها در جهت نمایش تجمل و ابهت حکومت خویش استفاده کرده اند. دو سلسه هم عصر صفوی و عثمانی نیز در اثر حمایت و توجه خاص پادشاهانشان به اینهنر موفق به تولید پارچه هایی فاخر گشتند. این پارچه ها دارای شباهت ها و تاثیرپذیری های متقابل از نظرنقوش و رنگ های مورد استفاده هستند. هر چند به دلیل مسائل فرهنگی-مذهبی واجتماعی تفاوت هایی نیز در این آثار دیده می شود. هنر پارچه بافی در دوران صفوی، که با حمایت های شاهان صفوی پیشرفت زیادی به دست آورده، دوران صفوی عصر طلایی هنر ایران نامیده شده است. در این پژوهش با بررسی به هنر پارچه بافی ایران عهد صفوی ، تاثیر گذاریو یا تاثیر پذیریان با یکی از تمدن های هم عصرش یعنی تمدن عثمانی ، به صورت تطبیقی بررسی شود. محور اصلی این پژوهش طرح ها و نقش های بافته شده، در پارچه های صفویو عثمانی است، بر همین مبنا، بتداها، ویژگی ها و شیوه های پارچه بافی صفوی و عثمانی را بررسی کرده. با دسته بندی طرح ها و نقوش بافته شده، آنها را به سه گروه :نقوش گیاهی، نقوش خطی و یا خط نگارهاو نقوش انسان و حیوان تقسیم می کنیم. پارچه های بدست آمده از این دو دوره را بررسی می کنیم. اهداف این پژوهش: بررسی نقش مایه های و

طرح‌ها بافته شده، پارچه‌های صفوی و عثمانی، و توصیف، تحلیل و تطبیق نقوش. پاسخ به سوالات این پژوهش: ۱-
چه نوع طرح‌ها و نقوشی در پارچه‌های یصفوی و عثمانی به کار برد داشته‌اند. ۲- آیا طراحی و نقوش پارچه‌های
صفوی و عثمانی از یکدیگر تاثیر پذیرفته‌اند؟

کلید واژه: پارچه‌های صفوی، پارچه‌های عثمانی، نقوش انتزاعی تزئینی، تطبیق و توصیف